

օգոստոսի. յառուր կիրակէի, հրամանաւ սրբազան քահանայապետին մերոյ և հոգևոր Տեառն մերոյ սկսաք զսուրբ խորհուրդսն մատուցանել ի փառս ամենասուրբ երրորդութեանն:

Ամենանուստ ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ

Մկրտիչ վարդապետ Արծրունեան»:

Մկրտիչ վրդ. ի դաւանափոխութեան մասին տեսնել նաև (ևսև. էջ 33): Յիշեալը զղջալով այս դաւանափոխութեան վրայ՝ վերագարձած է Ս. Յակոբի վանքը և կարգուած է դարպասընկալ Յովհաննէս պատրիարքի ժամանակ: Մկրտիչ վրդ. ճամբորդութիւն մը կատարած է դէպի Հայաստան, և վերագարձին՝ 1853 ին հանդիպած է Հաճըն և օթեւանած է տեղւոյն Ս. Յակոբ Մծբնայ հայրապետի վանքը. որուն ձեռագիրներուն մէջ կը գտնէ 29 մագաղաթեայ թերթերէ բաղկացեալ տետրակ մը, առանց թղթահամարի և պակասաւոր. հինգերորդ թուղթին լուսանցքին վրայ գրուած է եղեր կարմրագրով հետևեալը. քարգնակեայ յԱսորոց ի Հայ լեզու յընթիւ զտղափարհ. յառուս Գրիգորի Մագիստրոսի, եւ որդւոյ լորս Գրիգորի վիպաստո՛ր որ ե Վահրամ, ի քաղաքն Սիւ: Ըստ յայտարարութեան Մկրտիչ վրդ. ի այս տետրակը կը պարունակէ եղեր Աբգարունկոջ՝ Հեղինէի Երուսաղէմ գալը և շինած եկեղեցիները և այլն. (Արժունեան, էջ 5—6):

Մկրտիչ վրդ. իր վերագարձէն յետոյ յօրինած է նաև Բացարձակ իր հրամարնան եւ զղջեան գիրքը (տպ. Երուսաղէմ, 1854) 1853 ին ալ ընդօրինակած է Բարոյակալ Ասուածաքսեանքի զիրքը (ՄԶ. Թ. 220). 1859 ին հրատարակած է Ստրագրոքի Սրբոյ քաղաքին Երուսաղէմի աշխատութիւնը. ունի նաև անտիպքարոցներ:

Իր դաւանափոխութենէն առաջ ալ, 1841 ին հսկած է Ս. Աթոռիս տպարանէն հրատարակուած խոհրդասէտի տպագրութեան. որուն գործակցած են Սիւսե ղպիր երուսաղէմացի. գրաչար Մ. Յովնանեկ Մարաշի. Քրձ. Մ. Գրիգոր Տիգրանակերցի. Վախճանած է 1861 ին Երուսաղէմի մէջ:

ՄկրՏԻԶ Վրդ. — 1507 ին Ս. Յակոբի վանքին յիշատակ կուտայ Առևսարան մը որուն յիշատակարանէն քաղուած է հետևեալը. «գարձեալ ես նուստ Մկրտիչ վարդապետ եղի զԱ-